

NEM GONDOLKODUNK VÉGLETEKBEN

nek meg sem a politikai, sem a jogi feltételei. Kiindulópontunk az, hogy az MDF egyelőre ne párt, hanem egyfajta koalíciós keret legyen, amelyben több eszmeirányzat is helyet kaphat. Legelőbb azt kell tisztáznunk, mik a magyarság esélyei a közeljövőben. Századunkban a magyar társadalom sodródó közösség volt, nem ismerete föl az érdekeit, nem tudott önállóan megszerveződni. Ehhez azonban formát vagy inkább stílust kell találni: ez az MDF, mint koalíció. Nemcsak mi hisszük így; a demokratikus szocializmus jegyében kíván működni például az Új Márciusi Front is.

— De az alapító okiratokban nem szerepel a szocializmus szó, ellentétben a szeptemberi „márciusiak” nyilatkozatával.

— Mert nem tudjuk definiálni, mi a szocializmus. Tólas Barna politológus nemrég éppen a Magyar Hírlapban fejtette ki, hogy hazánkban mindaddig nem valósult meg a szocializmus. Az MDF nem akarja elkötelezni magát olyasmiről — néhány történelmi kísérletet és kudarcot leszámítva — azt sem tudjuk, mit jelent.

— Akkor mi a cél? Összejönni, egy-egy időszaki témáról vitatkozni, azután hazaballagni? Elég szegényes program.

— Nem szeretnénk, ha az MDF magyar Hyde-parkká degradálna. A fórumokat konkrét tetteknek kell követniük. Mezőgazdasági tanácskozásunkat például egy agrártörténetész, egy szociológus, egy téesszakértő, egy közgazdász, és egy

magángazdálkodó készíti elő. Ez az elméleti szakemberek csoportja. A másikban olyanok vesznek részt, akik különféle mezőgazdasági üzemekben dolgoznak, gazdag gyakorlati tapasztalatokkal rendelkeznek, s területükön igyekeznek majd a határozatoknak érvényt szerezni. Az előkészítés során valaki például azt mondta: új földosztás kell. Meghökkenünk, de nem mondtunk ellent neki. Dolgozza ki! Majd meglátjuk...

— Milyen fórumokat terveznek még, vagyis mely kérdéseket vélnek a legégetőbbnek?

— Tanácskozást szervezünk az oktatás súlyos gondjairól, az adózás ellentmondásairól. Megtárgyaljuk az állam és az egyház viszonyát, a hívők helyzetét, közéleti aktivizálásának lehetőségeit. Sor kerül egy munkaszórási, ezen gazdasági viszonyainkat, a munkanélküliséget, az érdekvédelmet tűzzük napirendre. Legutóbbi összejövetelünk Szegeden volt október 1-jén a népesedéspolitikáról; a Magyar Hírlap is részletesen beszámolt róla.

A tényfeltárás minden témában két-három tucat ember dolgozik, véleményük egy több száz fős fórum elé kerül, majd szakértői csoport vitatja meg és értékeli a javaslatokat. Az előkészítés technikai teendője a helyi szervezőkre hárul. Eddig csaknem háromszáz helyi csoportunk alakult, a fővároson kívül Miskolcon, Szegeden, Pécsen, Debrecenben és Tatabányán. A munkahelyi és lakóhelyi szervezeteknek — akár az országosnak — csapán vezetősege van, illetve lesz, egyszemélyi vezetője nincs. Közös munka — közös felelősség. Közülük bárki képviselheti a fórumot. Jelenleg Lakitelek a központ, itt van postafiókunk, ide érkeznek a jelentkezések. Pénz is jött már, tagdíjra, költségekre, de a pénzügyeket nem itt intézzük, hanem egy pesti bankban. A tagdíj általában 200 forint; eltartottaknak, tanulóknak, nyugdíjasoknak, gyeken lévőknek 100 forint egy évre.

— Csaknem 10 esztendő harc után lapengedélyt kapott a Hítel, mint független, irodalmi, társadalmi lap. Szerkesztésében — egy kivétellel — az el-

nökség valamennyi tagja részt vesz. Akkor ez most az MDF lapja, vagy valóban független orgánus kíván lenni?

— A tagság tájékoztatására a hamarosan megjelenő MDF Értesítő szolgál, később pedig szeretnénk egy politikai napilapot alapítani. A Hítel inkább a fórum szellemiségét tükrözi; az írott szó hitelével és erejével kíván részt venni a szellemi haza építésében. Szolgálni akarunk: magyarságot és emberséget együtt. Ennek a szellemi hazának természetesen honpolgárai a Nyugaton és a környező országokban élő magyarok; az ő műveikre ugyanúgy számítunk, mint az itthoniakéra. Hiszünk, hogy az Ilyés említette ótágú stíp is szében szól, mint az öt stíp különkülön. Hiszünk, hogy irodalom és kritika, tudomány és művészet, erkölcsi és politikai gondolat ugyanannak az emberi kisugárzásnak más-más megnyilvánulásai, megjelenhetnek tehát együtt, ugyanannak a lapnak a hasábjain. Kéthetenként, hatvanégy oldalon. A lap egyébként már megrendelhető a most nyílt Eötvös Könyvesboltban, Budapesten.

— Véleményünk szerint — s ezt az alapítólevélben is megfogalmaztuk — a magyar demokrácia alapját a helyi önkormányzatokra és a társadalom autonóm szervezeteire épülő parlamentarizmus adja; az Országgyűlésnek valóban a népképviselő, az államhatalom legfelső szervévé kell válnia. Az államosított gazdaságot pedig váltsa fel a gazdaság társadalmasítása, nyíljk szabad út a tehetségnek és a demokratikus nemzeti szellem képviselőének a közélet és a kultúra minden területén. Ha hallatjuk hangunkat az ország és a települések dolgaiban, többen figyelnek ránk, mint az eddigi, viszonylag szűk körű tanácskozáson. Szándékunk föllépni minden olyan eszme és forma ellen, amely a kizárólagosságra, az állampolgárok kiszolgáltatottságára épül. Átérezzük és vállalni akarjuk azt a felelősséget, amelyet a magyar népközösség ezeréges esztendő európai múltja és megrendült jelene reánk ró. Nincs jogunk kibújni a cselekvés erkölcsi kényesere alól.

BÁLINT B. ANDRÁS

HITEL

Ilyés Gyula már több mint tíz éve ígéretet kapott, hogy — az egykori Válasz utódjaként — lapot alapíthat. Ilyés halála után a tanítványok közül most Csórt Sándor lesz a szerkesztőbizottság elnöke, a főszerkesztő Bíró Zoltán, a szegedi József Attila Tudományegyetem tanára. A lap évente húszszor jelenik meg. Kiadását az Isis Kiadóvetkezet Eötvös Kiadója vállalta. A Hítel Állami támogatást nem kap, az előkészületek és az első számok költségeit a kiadóvetkezet fedezi. Úgy terveztük, később a független irodalmi, társadalmi, kritikai lap teljesen önfenntartó lesz, a bevételek fő forrását a hirdetések jelentik majd. Az egyelőre 20 ezer példányban megjelenő Hítel egyes számainak ára 39 forint.